

Saksbehandler:
Carine Gronholz

Dato:
15.02.2023

Referanse:
2023/257

Referat fra møte i faglig råd for teknologi- og industrifag

Dato: 06.02.2023
Sted: Utdanningsdirektoratet
Tid: 10.00-16.00

Godkjent: 23.02.2023

Til stede:

FRTEK

Kristian Ilner, Fellesforbundet
Kai Johansen, Fellesforbundet
Kim Tomas Klevengen, Industri Energi
Håvard Bovim Galtestad, Yrkestrafikkforbundet
Hans Petter Bøe Rebo, Norsk Industri
Tone Kjersti Belsby, Norsk Industri
Leif Aasum, Spekter
Vidar Strande, Norges Bilbransjeforbund
Ellen Møller, Skolenes Landsforbund
Liv Bertelsen, Utdanningsforbundet
Bendik Flomstad, Fagforbundet
Gunnar Amland, Norsk Sjømannsforbund
Kristina Rabe, KS
Sissel Brusegård, KS

Forfall:

Cathrine Ulvøy, Fellesforbundet (vara til stede)
Evelyn Blom-Dahl, NHO Sjøfart
Erik Lysenstøen, Utdanningsforbundet
Benedikte Abrahamsen, Offshore Norge
Lucie Ariel Marie Myrheim, EO
Carl Fredrik Nordstrand, Forsvaret (observatør)

Utdanningsdirektoratet

Carine Gronholz, fagansvarlig FRTEK

Divisjon for læreplan og vurdering:

- Erlend Granrud
- Sana Ali
- Synnøve Bjørn
- Ole Christian Norum

Forkortelser:

Beslutningssak: (B) | Drøftingssak: (D) | Orienteringssak: (O)

01-2023**Godkjenning av innkalling, dagsorden (B)**

Det ble meldt inn tre eventuelt-saker:

- Status i arbeidsgruppa for batterikompetanse
- Status: Forslag til endring av læreplan i vg3 anleggsmaskinmekanikerfaget
- Innspill vdr. kompetansemål om mobilkran i vg3 kran- og løfteoperasjonsfaget
- Utfordringer mellom lærebedrift og eksamensnemnd i cnc-faget i Vestland fylkeskommune
- Forslag om kryssløp fra vg1 SSR til vg2 Transport og logistikk

Vedtak:

Innkalling og dagsorden ble godkjent.

02-2023**Modulstrukturert opplæring: Innspillsrunde læreplaner (O)**

Læreplanene i de 13 lærefagene som modulstruktureres er på innspillsrunde 16.januar - 27.februar. Udir ber de faglige rådene om å vurdere å gi innspill på utkastene og om å spre informasjon om innspillsrunden til sine nettverk.

Innen TEK-fagene modulstruktureres følgende lærefag:

- Gjenvinningsfaget
- Logistikkfaget
- Produksjonsteknikkfaget

Modul for norsk og samfunnskunnskap skal inngå i samtlige moduler. Udir ønsker også tilbakemelding på denne.

Erlend Granrud (Udir) orienterte om innspillsrunden. Det ble stilt spørsmål om forskjellen på en innspillsrunde og en høring. Innspillsrunden er en mulighet til å gi innspill til det pågående læreplanarbeidet. Den offentlige høringen kommer først når læreplangruppene har avsluttet sitt arbeid og levert sine endelige læreplanutkast. Etter planen kommer læreplanene på høring høsten 2023.

03-2023**Modulstrukturert opplæring: Innspill til nyttige tiltak ved implementering av læreplanene (B)**

Udir ønsker tilbakemelding på hvilke implementerings-/innføringstiltak faglig råd anbefaler å iverksette i forbindelse med at modulstrukturert opplæring tas i bruk i lærebedriftene høsten 2024. Eksempler på tenkelige tiltak er etter- og videreutdanningstilbud, kompetansepakker eller annet støtte- og veiledningsmateriell.

Erlend Granrud (Udir) orienterte om bakgrunn for saken og hva Udir ber om tilbakemelding på. Rådsmedlemmene diskuterte mulige tiltak i grupper med påfølgende oppsummering i plenum.

Diskusjonen i hovedtrekk:

- Rådet synes Udir har mange gode støttetiltak allerede i dag, som f.eks. kompetansepakkene for innføring av nye læreplaner for lærebedrifter og prøvenemnder. Disse kan evt. utvides med noe info om modulstrukturerte læreplaner, men rådet ser ikke behov for å utvikle helt nye kompetansepakker

- Dersom målgruppen består av mange med innvandrerbakgrunn kan det være nyttig med veiledningsmateriell knyttet spesifikt til deres behov, f.eks. oversikt over hvor kandidaten kan henvende seg ved behov for språkkurs, hvordan trygge dem kjennskap til norsk arbeidskultur (eks. det er lov å stille spørsmål eller si at man ikke forstår), osv.

- Forslag om å tilby noen såkalte «nanokurs» om modulstrukturert opplæring, altså veldig korte digitale kurs på opptil 15 minutter
- Forslag om å også ha noe informasjon på trykk (f.eks. enkel brosjyre) for de som ikke er så digitale

Tilleggsspørsmål om vurdering av modulene

Erlend Granrud (Udir) ba også om noen første tilbakemeldinger på hva rådet tenker om vurdering av de ulike modulene. Noen stikkord fra diskusjonen:

- Vurdering må trolig tilpasses det enkelte faget da det er store forskjeller mellom fagene
- Spørsmål ved å ha dobbelt opp med godkjenning – først av den enkelte modul og så en gang til samlet

Vedtak:

AU jobber ut et svar fra FRTEK ut fra diskusjonen i møtet og får fullmakt fra rådet til å sende inn innspillet innen fristen.

04-2023

Forskriftsbestemmelser godkjenningsordningen for utenlandsk fagopplæring (B)

HK-dir har fått i oppdrag av KD om å utarbeide et utkast til høringsnotat med forslag til forskriftsbestemmelser og en utvidelsesplan for godkjenningsordningen for utenlandsk fag- og yrkesopplæring for godkjenningsordningen for utenlandsk fag- og yrkesopplæring. Oppdraget følger opp Meld. St. 21 (2020-2021) Fullføringsreformen – med åpne dører til verden og fremtiden, og mål om å videreutvikle godkjenningsordningen for utenlandsk fag- og yrkesopplæring. HK-dir ber om råd og innspill fra partene i arbeidslivet i utredningen, og har formulert fire spørsmål.

Carine Gronholz (Udir) presenterte oppdraget. Påfølgende diskusjon i plenum. FRTEK synes oppdraget var vanskelig å forstå og pekte på flere uklare spørsmålsformuleringer.

FRTEK mener det er problematisk å basere godkjenningsarbeidet på læringsutbytte fremfor utdanningens omfang og struktur. Rådet mener det er en avgjørende faktor at kandidaten kan dokumentere praksiserfaring fra arbeidslivet. Det samlede tidsomfanget av opplæringen bør også være likt som i Norge.

Vedtak:

AU jobber ut et svar fra FRTEK ut fra diskusjonen i møtet og får fullmakt fra rådet til å sende inn innspillet innen fristen.

05-2023

Vurdere dagens kriterier for kryssløp (B)

Med bakgrunn i Fullføringsreformen er Udir i oppdrag 2023-002 *Justering av kriteriene for kryssløpsordningen* bedt om å justere kriteriene for å opprette nye kryssløp i den yrkesfaglige tilbudsstrukturen. Som et første ledd i å justere kriteriene for kryssløp, ber Udir faglig råd vurdere hvordan dagens kriterier forstås. Dagens kriterier er som følger:

1. Felleskomponenter: Om det er tilstrekkelig med felleskomponenter mellom læreplanene til at elevene har forutsetninger for å følge opplæringen i det løpet hen krysser inn i.
2. Faglig fordel: Om arbeidslivet og virksomhetene ser en faglig fordel av å rekruttere elever fra andre fagområder enn det som ligger i tilbudsstrukturen.

Carine Gronholz (Udir) presenterte oppdraget. Rådet diskuterte spørsmålene i grupper.

Hovedmomenter fra diskusjonen:

- FRTEK synes det var utfordrende å beskrive hvordan kriteriene blir forstått og/eller fungerer når de skal gi råd om søknader om å etablere kryssløp
- Rådet er generelt opptatt av hvordan kryssløp muliggjør en fleksibilitet for eleven som igjen kan øke sjansen for motivasjon og fullføring
- Faglig fordel: bedriftene kan ha behov for et bredere mangfold med kompetanse fra ulike fagfelt
- Kryssløp er spesielt nyttig i et stort utdanningsprogram som TEK da vg1 ikke kan dekke alle vg2-løpene like godt

06-2023

Forslag om å dele vg1 TEK i 3 vg1-løp (D)

Udir har mottatt et endringsforslag om å dele vg1 TEK i tre vg1-linjer. Forslaget er innsendt av en bachelor-student innen yrkesfaglærerutdanningen innen TEK som også er vikar på Randaberg vgs. Forslaget inneholder ikke nok informasjon til å kunne starte en utredning. Tredelingen som er foreslått er i grove trekk som følger:

1. Industrifag
2. Kjøretøy, transport og logistikk
3. Kjemiprosess, lab og brønnfag

Rådet er jevnt over skeptiske til en oppsplitting av vg1 TEK, men ser også utfordringer ved et så bredt utdanningsprogram. Noen rådsmedlemmer nevnte alternative fagkombinasjoner enn de foreslåtte.

Vedtak:

FRTEK tar med seg innspillet i det kommende arbeidet med utviklingsredegjørelsene.

07-2023

«Problemnotat eksamenskrav" (D)

Tone Belsby (Norsk Industri) har vært i kontakt med Opplæringskontoret Nord-Helgeland som har meldt inn en utfordring ifm. en kandidat som ønsker å ta fagbrev, men mangler læretid. Rådet bisto med å svare ut henvendelsen. Innholdet i saken ligger utenfor rådets mandat og det fattes ikke noe vedtak.

08-2023

Utviklingsredegjørelsene: Videre prosess og kontaktpersoner (B)

Udir arbeider med en videreutvikling av utviklingsredegjørelsene, der de faglige rådene har bidratt med innspill både rettet mot innhold, tidspunkt for gjennomføring, verktøy og arbeidsformer. Den endelige bestillingen om utviklingsredegjørelsene vil foreligge i mai 2023. For å muliggjøre jevnlig dialog om utformingen av bestillingen ber Udir rådet om å oppnevne 2 kontaktpersoner som kan bidra med innspill til spørsmålsformuleringer, arbeidsmetodikk og verktøy for samhandling.

Vedtak:

FRTEK foreslår Kristian Ilnes (Fellesforbundet) og Tone Belsby (Norsk Industri) som kontaktpersoner til arbeidet med å utforme bestillingen om utviklingsredegjørelsene.

09-2023

Forslag fordypning fiskeredskap i industritekstilfaget (D)

Udir har mottatt et forslag via den digitale portalen for endringsforslag i yrkesfagene om etablering av fordypning i fiskeredskap på vg3 industritekstilfaget. Forslagsstiller er Marint Kompetansesenter.

Ole Christian Norum (Udir) introduserte forslaget som er kommet inn. Udir er i startfasen av utredningen, men ønsker å høre rådets første tanker om søknaden.

Rådet diskuterte saken kort. Gunnar Amland (Norsk Sjømannsforbund) forklarte faget nærmere og pekte på et stort behov i næringen. Videre diskuterte rådet om faget er mer håndverkspreget enn industrielt og om det da hører bedre hjemme i utdanningsprogrammet *håndverk, design og produktutvikling*, som blant annet har vg3 repslagerfaget.

Vedtak:

FRTEK tar saken til orientering og behandler forslaget utførlig når Udir har kommet lenger i utredningen.

10-2023

Yrkessjåførfaget - persontransport og godstransport (D)

Eksamensnemnda i faget argumenterer for at persontransport og godstransport bør bli separate fag, og viser blant annet til at Statens vegvesen har ulik grunnutdanning for persontransport og godstransport.

Synnøve Bjørn (Udir) orienterte kort om innspillet fra eksamensnemnda. Rådet diskuterte saken kort. Rådet er på generelt grunnlag skeptiske til å opprette for spesialiserte fagbrev, men mener fordypninger kan være en mer nærliggende løsning.

Vedtak:

FRTEK tar saken til orientering.

10-2023

Orienteringssaker

- a) Forslag: Kryssløp vg1 TEK til vg2 klima, energi og miljø + vg2 overflateteknikk
- b) Møte med Pon Equipment
- c) Kritikk fra NHO Logistikk og Transport vdr. logistikkfaget
- d) Sykkelmekanikerfaget: Opprettelse av faget og forslag til læreplan på høring
- e) Husk søknadsfrist 17. mars: Tilskudd til læremidler smale fagområder
- f) Praksiskandidateksamen: Svar på oppdragsbrev 2022-005 - om å utrede eksamensordningen for praksiskandidater med mål om å gjøre den mer fleksibel
- g) Plan for gjennomgang av fag- og timefordelingen i videregående opplæring
- h) Oppdrag forskriftsregulering opplæringstilbudet til de som ikke får læreplass
- i) Status: Forslag kryssløp vg1 studiespes til vg2 kjemiprosess- og laboratoriefag
- j) Oppsummering fra fellesmøtet mellom FR-AU og Udir den 18. januar 2023
- k) Statistikk-publiseringer
 - [Søkere som har fått læreplass](#)
 - [Fagval i videregående opplæring 2022–23](#)
 - [«Flere yrkesfagelever følger normert progresjon fra vg2»](#)

Vedtak:

FRTEK tar sakene til orientering.

10-2023

Eventuelt

a) Status i arbeidsgruppa for batterikompetanse

Arbeidsgruppen på tvers av FRTEK og faglig råd for elektro- og datateknologi (FRED) hadde et møte den 3. februar 2023. Agenda i korte trekk: Status for BattKOMP-prosjektet, aktuelle lærefag for batteriindustrien og neste møte med representanter fra batteriindustrien. Arbeidsgruppa besluttet å invitere representanter fra de tre batteriaktørene Beyonder, Freyr og Morrow til en

idédugnad om behovet for batterikompetanse i læreplanene i videregående opplæring den 23 mars.

b) Status: Forslag til endring av læreplan i vg3 anleggsmaskinmekanikerfaget

Høringen om å endre kompetansemål i vg3 anleggsmaskinmekanikerfaget er avsluttet. Udir skal nå oppsummere høringen og starte utarbeidelsen av den endelige læreplanen. I denne fasen av prosessen vurderer de faglige rådene selv i hvor stor grad de ser det hensiktsmessig å delta.

Vedtak:

FRTEK er fornøyde med prosessen i forkant av høringen og har ikke behov for å delta i særlig grad i oppsummeringen av høringen.

c) Innspill vdr. kompetansemål om mobilkran i vg3 kran- og løfteoperasjonsfaget

Opplæringskontoret for teknologifag på Haugalandet foreslår en sammenslåing av kompetansemålene:

- betjene mobilkran over 10 tonn etter gjeldende regelverk og føre mobilkran på vei der virksomhetens produksjon avhenger av forflytning
- betjene enten tårnkran, portal- og sving kran, offshorekran eller lastebilkrans fra og med 80 tonnmeter i henhold til gjeldende regelverk

til følgende kompetansemål:

- betjene minimum to av følgende hovedkraner: mobilkran over 10 tonn, tårnkran, portal- og svingkran, offshorekran eller lastebilkrans fra og med 80 tonnmeter i henhold til gjeldende regelverk.

FRTEK diskuterte saken kort. Uenigheter rundt behovet for mobilkran i kran- og løfteoperasjonsfaget er en gjenganger da ulike deler av bransjen har ulike kompetansebehov. Carine Gronholz (Udir) tar opp saken med kolleger fra divisjon for læreplan og vurdering.

Vedtak:

FRTEK tar saken til orientering.

d) Utfordringer mellom lærebedrift og eksamensnemnd i cnc-faget i Vestland fylkeskommune

Sissel Brusegård (KS) orienterte om en konflikt mellom en lærebedrift og eksamensnemnd i cnc-faget som har det til følge at en kandidat ikke får gått opp til fagprøven. FRTEK diskuterte saken kort og konkluderte med at kandidatens rettigheter må komme først. Innholdet i saken ligger utenfor rådets mandat og det fattes ikke noe vedtak.

e) Forslag om kryssløp fra vg1 SSR til vg2 Transport og logistikk

Leif Aasum (Spekter) har vært i dialog med representanter fra Asko, Vy og Spekter, som ønsker å sende inn forslag til et kryssløp fra vg1 Salg, service og reiseliv (SSR) til vg2 Transport og logistikk. Leif viste til tidligere forslag til kryssløp fra vg1 SSR og vg1 bygg- og anleggsteknikk (BA) til vg2 Transport og logistikk som fikk avslag. Aktørene jobber nå med et nytt forslag til kryssløp, men denne gangen kun fra vg1 SSR (og ikke fra vg1 BA) til vg2 Transport og logistikk. Aktørene håper FRTEK støtter forslaget og ser det som hensiktsmessig dersom rådet også kan stå som forslagstiller.

Vedtak:

FRTEK tar saken til orientering og foreslår et møte mellom Leif, AU-FRTEK og AU-FRSSR for å høre hvordan de stiller seg til saken.